

Gnostilainen pääsiäinen 2019

Kristillisessä pääsiäistraditiossa Jeesuksen ristiinnaulitseminen ja ylösnousemus nähdään yleensä sovitusteologisessa valossa: "Jeesus kuoli syntiemme tähden". Vähemmälle on jäänyt ns. nousevan paradigman tulkinta, jonka mukaan "risti ilmoittaa tien". Tällä viitataan sisäisen psykologisen ja hengellisen uudistumisen tiehen, johon kuuluu ihmisen kuoleminen vanhalle olemisen tavalleen ja ylösnousemus uuteen olemisen tapaan. Ihmisen vanha identiteetti kuolee ja hän syntyy uuteen identiteettiin. Uuden minuuden ja olemisen tapa on henkisen elämän tie. Tässä on kysymys sisäisestä ristiinnaulitsemisesta, jolloin vanhan Adamin sallitaan kuolla, jotta uusi Adam voisi nousta elämään. Vanhan Adamin kuollessa ihminen hylkää aineellisten pyyteiden sävyttämän elämänsä ja omaksuu henkisen elämän. Henkisyyden viitoittamaa tietä seuraamalla ihminen saavuttaa gnosiksen eli pääsee Kaikkeuden Tietoisuuden (Jumalan) yhteyteen. On siis kyse sisäisestä ylösnousemuksesta. - Myös Jeesus opetti tätä sanoessaan Nikodemukselle (Joh. 3:3): "Totisesti, totisesti: jos ihminen ei synny uudesti, ylhäältä, hän ei pääse näkemään Jumalan valtakuntaa." Tällä Jeesus viittasi omakohtaiseen uudistumisen prosessiin.

Meille gnostilaisille pääsiäinen on ennen kaikkea sisäisen uudestisyntymisen metafora. Me tulkitsemme Raamatun pääsiäiskertomuksen vertauskuvallisesti.

Myös ensimmäisinä vuosisatoina syntyneessä hermetistisessä ja alkemistisessä traditiossa uudestisyntyminen oli keskeinen käsite. Se oli verhottu vertauskuviin, joista tunnetuin on viinin valmistukseen liittyvä käymisprosessi. Käymistä edeltää rypäleen kuoleminen murskaamalla. Murskatuista rypäleistä alkaa sitten käymisprosessin avulla vähitellen syntyä viiniä. Myös ihmisen henkiseen kehitysprosessiin voidaan ajatella kuuluvan oman itsemme "käymistila", joka saa meidät näkemään uuden itsemme. Sen ajatellaan aloittavan uudestisyntymisemme prosessin. Käyminen hajottaa entisen itsemme ja vanha tietoinen mielemme voi "kuolla". Henkistyminen eli uudestisyntyminen on vaihe, jossa alamme katsoa maailmaa uudessa valossa. Tässä vaiheessa meidän tulee irrottaa otteemme kaikista niistä puolistamme, jotka ovat aiemmin pidätelleet meitä. Näin pääsemme henkisen kehityksen polulle ja saamme maistaa sisäistä rauhaa, joka maistuu yhtä hyvälle kuin hyvä viini.

Hyvää pääsiäisen aikaa sinulle ja läheisillesi toivottaen,

Pentti Tuominen

Gnostilaisen Seuran puheenjohtaja